

aan bevrijd van de belemmeringen, die zijnen wil verlamden, te paard stijgen en zelf het slagzwaard opvatten, en reeds voorspelt men roemrijke gevolgen voor den wapperenden Pretendent, ondersteund door zijne getrouwe *Maréchal, Elie en Cabrera*, welke plannen de Koningin, in hare troonrede, reusachtig (afgekeerd) weerst. Is de *troonrede* of een soort van bevelen, met het ministerie *Perez de Castro* ontsnapt? De troonrede is overigens opmerkelijk omslagtig. Vooreerst bevat dezelfde dankzeggingen aan Frankrijk (de *Brittanje*), die vermogende bondgenooten, welke zich eene nieuwe *troonrede* op de nationale erkentelijkheid hebben verworven. Daarop volgt eene *troonrede*, welke men als een verkleinende voorstelling kan beschouwen; zij luidt aldus: »Ik beschouw als naderende den gelukkigen dag, die de volmaakte *troonrede* vaardigheid en der rede zal zien.

Zoodanig is bijna de eenige zinspeling, welke de Regentes op den hof van de bevrediging des *Schiedlands* maakt. Volgens onze doorgaans wel onderzochte correspondent, zoude aanvankelijk de troonrede zich dienaangaande *troonrede* verklaard hebben, doch eenige minder stellig gunstige dépêches van den *troonrede* Victoria hebben aanleiding gegeven tot eenige wijzigingen in den stijl.

— In verband met hetgeen vroeger uit het dagblad *La Presse*, het bevestiging tot den onrustigen toestand van Zwitserland is gemeld, dekt de *troonrede* nu eene telegrafische dépêche uit Straatsburg, van den 8 dezer, mede, van den navolgenden inhoud:

De prefekt van den Neder-Rijn aan Z. Exc. den minister van binnenlandse zaken.

Men schrijft ons uit Bazel, van den 7 dezer: Eene volksbeweging, waarbij 4 personen gedood en 7 gewond zijn, heeft het gouvernement van Zurich geconcoordeerd zijn ontslag te nemen. Een provisioneel gouvernement, bestaande uit 4 leden van den onthouden raad en 3 nieuwe personen, heeft het bestuur opgevat, totdat de nieuwe verkiezingen zullen plaats hebben. Dit alles is gisteren ochtend voorgevallen. Tegen den avond was de rust hersteld.

— De Zwitsersche republiek zal, naar men hoopt, geene meer bloedige botsingen tusschen de troepen en het volk te betreuren hebben. Men verzekert, dat de te Zurich geconcoordeerde troepen zullen worden afgedankt, de rust volkomen hersteld zijnde.

— Men schrijft van Bayonne, den 6 September: Het hoofdkwartier van Don Carlos was den 3den neg te Lucumberry. *Marotto*, zegt men, kommandeert de voorhoede van *Espertero* aan het hoofd van acht bataljons Guipascosers.

BELGIE.

BRUSSEL den 8 September.

Men spreekt ter beurze veel van het te Parijs in verzekerde bewaring stellen van drie ambtenaren van het Fransche ministerie van buitenlandse zaken, die beschuldigd worden van Brusselsche spekulant in 't geheim van den inhoud van telegrafische tijdingen te hebben onderrigt, en daarvoor aanzienlijke sommen te hebben genomen.

— Men heeft verzekerd, en het wordt thans van meer dan eene zijde bevestigd, dat in het Groot-Hertogdom Luxemburg onderscheidene ambtenaren, als notarissen en dergelijke, van hunne posten zijn ontzet. Deze maatregel geeft den revolutionairen aanleiding tot menige aanmerking. Zoo lang echter de redenen, welke daartoe kunnen hebben geleid, niet bekend zijn, dient men daaromtrent zijn oordeel op te schorten.

— Uit Parijs vernemen, en wij maken zulks met blijdschap onzen lezeren bekend, dat het Fransche gouvernement geheel heeft afgezien van het plan, hetwelk de vlaspinnerijen met zoo veel schrik had vervuld. De thans op de Belgische linnenstoffen bestaande regten zullen geene verhooging ondervinden. (Indep.)

— Tot dus verre was de benoeming van den heer *Faick*, tot gezant der Nederlanden aan ons hof, niet officieel aangekondigd.

Thans vernemen wij, dat die benoeming langs officiële weg aan ons gouvernement is kennelijk gemaakt. (Indep.)

Van den 9den. Men verzekert, dat dezer dagen 1500 verschillende vorderingen van Belgische onderdanen, ten laste van Nederland, behoorlijk uitgewerkt en van bewijsstukken voorzien, van hier naar Utrecht zijn gezonden.

NEDERLAND.

's GRAVENHAGE den 9 September.

— Naar aanleiding van het gevoelen van Z. Exc. den minister van justitie, is door het hoofdbestuur der registratie aan een' der heeren *gouvernement* te kennen gegeven, dat voor de invordering van boeten en gerechtskosten de lijfswaag niet kan worden aangewend tegen *gouvernement*, welke, geen beheer over hunne goederen hebbende, persoonlijk buiten staat zijn om te betalen; dat derhalve dit middel niet tegen minderjarige, noch tegen gehuwde vrouwen in het algemeen kan worden gebruikt, ten ware de vrouw uitdrukkelijk het beheer over hare goederen mogt hebben bedongen; dat al verder dit dwangmiddel ook niet tegen den man kan worden toegepast, gelegd voor deze soort van boeten en kosten, door zijne met hem in gemeenschap gehuwde vrouw verschuldigd; dat daarentegen ongetrouwde en minderjarige vrouwen moeten worden gelijk gesteld met alle andere personen, het vrije beheer over hunne goederen hebbende, en mitsdien de lijfswaag op haar kan worden toegepast.

Van den 10den. Door Z. M. zijn de navolgende octrooien verleend, namelijk, voor den tijd van vijf jaren aan *D. Kagenaar* te Utrecht, op de uitvinding van een' wrijvingstoestel of rondselsbus voor gewone rij- en voertuigen, en hetgelijks voor den tijd van vijf jaren aan *A. Blankers*, te Utrecht, op de uitvinding van een waterdicht glimmend schoensmeer, en is bepaald, dat het aan den heer *U. Pelloutier* te Londen, verleende octrooi, voor den tijd van 15 jaren, op het invoeren in dit Rijk van een' toestel, om alle soorten van water, en vooral het zeewater, drinkbaar en gezond te maken, zal worden overgedaan aan de heeren *Sevanbergen* en de *Lannoy* te Amsterdam.

Van den 11den. Het heeft Z. M. behaagd, beschikkende op het rekest van *A. H. Tromp* en *H. A. Tromp*, te Woudsend, die verzocht hebben, dat door Z. M., voor 's Konings bijzondere rekening, mogt worden deel genomen in de door hen en anderen ontworpen oprigting eener *Vriessche kofschepenrederij*, te Woudsend te vestigen, — den thesaurier van Hoogstdezelfs huis te magtigen, om voor Zr. Mjs. bijzondere rekening in de op te rigten *Vriessche kofschepenrederij* deel te nemen voor een getal van 16 aandelen, ieder groot f 500, en alzoa vertegenwoordigende een kapitaal van f 8000; zijnde voorts Z. Exc. de Staatsraad Gouverneur van de prov. *Vriesland* gemagtigd, om Z. M., bij het vertijden der akte van Vennootschap, te vertegenwoordigen en vervolgens 's Konings belangen, ter zake dezer deelneming, waar te nemen ofte doen waarnemen.

— In de zitting van den Hoogen Raad, tweede kamer, van den 11 dezer, hebben de heeren *mr. J. H. van der Renne* en *mr. G. W. Eekhout*, die door Z. M., bij besluit van den 4 Augustus j.l., zijn benoemd, de eerste tot raadsheer in het provinciaal gerechtshof van Gelderland, de tweede tot raadsheer in het prov. gerechtshof van Groningen, in handen van den raad afgelegd den bij art. 29 der Wet op de R. O. omschreven eed, die, alvorens in beslenning te treden, door al de leden van de Regterlijke magt moet worden gedaan.

AMSTERDAM den 9 September.

Wij vernemen met genoegen, dat de zoo lang verwachte tweede loomschouwingsdag is aangekomen, en morgen zal worden ontscheept. Men heeft nu gegronde reden, om het daarvoor te houden, dat in de eerstvolgende week met de geregelde dienst zal worden aangevangen; ten ware veelligt het aanstaande bezoek der hoofdstad door HH. KK. HH. den Erfprins en de Erfprinses van *Orenje* op de bepaling van het tijdstip der opening van den weg invloed hebben moegt.

Van den 10den. Het nieuwe lokaal van de wetenschappelijke sociëteit: *Natura Artis Magistra*, in de Plantage alhier, is gisteren, gelijk dit vroeger was bepaald, plechtig ingewijd. Men rekent, dat ongeveer 700 personen aan de feestviering hebben deel genomen. Des avonds te 7 uren begon de muziek en trad de voorzitter, de heer *mr. C. F. Gulscher*, gevolgd door de genoodigden, onder welke de edel achtbare heer *Burgemeester* en vele andere voorname mannen, ter zaal binnen, en opende vervolgens de plechtigheid met eene toepasselijke rede, in welke de oorsprong en het oogmerk dezer voor de natuurlijke historie der dieren zoo belangrijke instelling met fiktische trekken geschilderd, en heldre bewezen werd aan al de werksame en verdienstelijke mannen, die tot de grondlegging en den opbouw van het genootschap hebben bijgedragen. Uit deze rede bleek, onder anderen, dat de heeren *Werleman* en *Westerman*, de zoon, als eigenlijke stichters moeten beschouwd worden. Vervolgens las de boogeleeraar *W. Frolik* eene doortrochte verhandeling voor, over het algemeen beginsel, hetwelk in de natuur bestaat, tot instandhouding der verschillende diersoorten; deze verhandeling geëindigd zijnde, hebben de heeren *Westerman*, de vader, *Bilman* en *Wijmuller* ieder een dichtstuk voorgedragen, en daarna is de plechtigheid door den voorzitter, met gepaste dankbetuigingen aan de voorstanders en bevorderaars van het genootschap en aan allen, die tot de feestviering hebben medegewerkt, besloten.

De tuin was uitmuntend verlicht; vooral eene piramide van 50 voeten hoog, op het voorplein staande, deed eene heerlijke uitwerking.

Terwijl de muziek aanhoudend het gehoor bleef streelen, gaven de leden zich, na den afloop der plechtigheid, tot omstreken te twee uren des nachts, aan de vreugde over. Allen, die het feest bijwoonden, hebben goede woorden gezegd voor de eerde,

die er heeft geheerscht, en voor het genoegen, dat er gemaakt is.

Moge dit genootschap, hetwelk, in minder dan twee jaren tijds, tot ruim 500 leden is aangegroeid, en door dien snellen wasdom grootte van wachtingen inboezemt, met en meer, ten beste der wetenschap en tot inister van Amsterdam, aan zijne bestemming beantwoordt.

— Gisteren avond te half negen is een hevige brand uitgeborsten in de Raamskooi, op de plaats van den tapper *Huisman*, welke brand derwijze in hevigheid toenam, dat binnen weinig tijds de wijk *de Lins*, als het bekendste, bevestigd door *De Boer*, geheel uitbrandde en de achtergebleven muren. Er zijn bij het brand uitkomst vruchteloos geweest, om eene verdere uitbreiding des brands te voorkomen. De scheps van wispuit lett. E, onder directie van de heeren *Bultman* en *Meyjes*, heeft van achter op de Martelaarsgracht goede diensten daarbij bewezen. Door het gevaar der toeschouwers is ongelukkig een man in het water gevallen en was een hof toen men hem er weder tittende. Voor het overige heeft de politie met kracht op het tegen alle wanordelijkheden gewaakt. Het mobiliair der beide huizen is tegen brandschade verzekerd.

— Men verneemt met genoegen, dat de boekhandelaar *Zandhoff*, te Rotterdam, voortdurend is, eene proeven in zingen, welke verdragen der *duffels* onvoegzaam afgekeerd, door betere en meer zedelijke volksliederen. Tot dat einde zal door hem, onder den titel: *Phoebus*, Nederlandsche volksgezangen, een werkje uitgegeven worden, waarvan maandelijks een nummer het licht zal zien. Wij menen, dat deze onderneming den bijval en de medewerking, ook van onze bekwame vaderlandsche componisten, wier aandacht wij meer bepaald daarop zullen vestigen, zoo ras het 1ste nummer zal zijn in het licht verschenen.

Van den 11den. De heeren *Paul van Vlissingen* en *Pister van Eik*, alhier, hebben vastgesteld en ter algemeene deelneming gezonden het Prospectus en de Voorwaarden eener op te rigten Stoomboot-Redderij, ten doel hebbende het doorstellen van eene Stoomvaart tusschen Amsterdam en Londen. Wij bepalen ons tot de voorloopige opgave, dat de reederij zal bestaan uit 200 portien, ieder groot f 2500, en als geconcoordeerd beschouwd zal worden zoo ras voor f 250,000 zal zijn deel genomen. Het bestuur zal worden uitgeoefend door twee boekhouders, onder toezicht van drie commissarissen.

Men verneemt van deze onderneming, in verband met het tusschen de beide Rijken bestaande handels-verdrag en den spoorweg op Arnhem, de meest gunstige uitkomsten; immers, volgens de op grond van verkregen ervaring gemaakte berekening van kosten en waarschijnlijke ontvangsten, mag deze stoomvaart als zeer voordelig worden beschouwd.

— Men schrijft ons, dat bij een dezer dagen genomen Koninkl. besluit tot grootkruis der orde van den Neder. Leeuw is benoemd Z. Exc. de graaf van *Munch-Bellinghausen*, Keizerlijk Oostenrijksch president gezant van de Duitsche Bondsvergadering.

— Uit Haarlem schrijft men, dat de stoomwagen *de Snelheid*, met zeven rijtuigen, den 8 dezer den geheelen weg tot Amsterdam binnend en tijd van 19 a 20 minuten heeft afgelegd.

LEIDEN den 10 September.

De pro-rector magnificus onzer hoogeschool heeft de studenten, die in 1830 de wapenen voor Vaderland en Koning opgevat hebben, uitgenoodigd, om den 21 September des middags te 12 uren in het gebouw der Akademie bijeen te komen, alwaar eene eene toepasselijke rede zal worden gehouden en het vaandel op eene geschikte plaats ter bewaring zal overgebracht worden.

VLAARDINGEN den 8 September.

In de voorgaande week is slechts één haringsschip in deze provincie te Vlaardingen aangekomen (van Zwartewaal) met ongeveer 10 lasten. Ofschoon dan ook de gelegenheid tot het naar huis zeilen steeds ongunstig was, is zulks in dezen tijd van het jaar bijna voorbeeldloos, en getuigt van eene algemeene zeer schrale vangst onder eene vloot van 120 schepen. De laatste vermelde haringprijsen van f 22 voor de vollen en f 23 voor de maatjes zijn door de hoofd-commissie op gelijke hoogte gecontinueerd tot den 14 dezer maand.

ARNHEM den 10 September.

Heden namiddag te twee uren heeft het Prov. Gerechtshof van Gelderland, geprezeerd door den heer *mr. Jhr. W. L. F. C. van Rappard*, het vonnis uitgesproken tegen *J. van der Meer*, oud 66 jaren, van beroep stolsenmatter te Culenburg; *J. Jacobs van der Meer*, oud 47 jaren, sjouwer te Utrecht, en *Dirk Leden*, oud 26 jaren, gewezen militair te Amsterdam, alle drie beschuldigd van diefstal bij nacht in eene bewoonde huizing, met overklimming en inwendige braak, gepaard met moedwilligen aanslag met voorbedachten rade, van den 21 jarigen griffiaard, den heer *G. de Wild*, te Culenburg. De beide eerste beschuldigten hadden reeds tweemaal schavotstraf ondergaan, terwijl de derde in 1833 van den militairen stand vervalven verklaard en tot drie jaren kruiwagenstraf veroordeeld werd.

Reeds te 4 1/2 uur had zich eene overgrote menigte menschen voor het Hof, als ook langs den weg tot aan het tuchthuis geposteerd, zodat men om alle moeite voor te komen, eene waelt te paard voor op de *basse cour* van het Hof moest plaatsen. Te 12 uur kwamen de bekl., door een detachement soldaten begevoerd omige geregtsdienaren geleid, op het Hof aan; doch thans werd het gedrang zoo groot, dat de wachten, op de plaats geposteerd, binnen werden geroepen en een ieder, die nog op de plaats was, daarvan werd teruggesjaagd; reeds vóór dat de klok twee uren geslagen had konde men geen mensch meer binnen laten, zodat degenen, welke zich nog buiten bevonden of toen nog aankwamen, weder moesten terug keeren.

Het Hof vervolgens zitting genomen hebbende, werd het vonnis voorgelezen; het Hof de verklaring der getuigen en verdere bewijzen en plaats gehad hebbende omstandigheden in aanmerking nemende, heeft zich overtuigd gehouden, dat er diefstal met moord, echter zonder voorbedachten rade, heeft plaats gegrepen, en verklaart mitsdien de twee eerste bekl. schuldig aan diefstal, met overklimming en inwendige braak, voorbedachten rade, en den 3den bekl. schuldig aan moedwilligheid in bovenge. misdaden, als hebbende gewaakt, dat de twee eerste bekl. ongehinderd zijne daad konden volvoeren; veroordeelt het Hof, in gevolge hiervan, de drie beklaagden, om op een schavot te Culenburg te worden opgehangen.

GRONINGEN den 12 September.

Men verneemt, dat de Staten dezer Provincie buitengewoon zijn bijeengeroepen tegen *Vrijdag*, den 20 September aanstaande, ten einde over te gaan, overeenkomstig de bepalingen van artikel 182 der grondwet, tot het opmaken van eene nominatie van drie personen, ter vervulling eener bestaande vacature van raadsheer in het Provinciaal Gerechtshof van Groningen.

De Arrondissements-Regthank te dezer stede heeft op de aanbevelingslijst van drie kandidaten, ter vervulling van de plaats van regter in dezelve, opengevallende door de benoeming van *mr. G. W. Eekhout* tot raadsheer in het Provinciaal Gerechtshof, geplaatst de heeren *mr. C. H. Gockinga*, regter in de Arrondissements-Regthank te Winschoten, jonkh. *mr. S. W. Trip*, substituit-officier bij de Arrondissements-Regthank te Groningen, en jonkh. *mr. W. M. de Marret van Swinderen*, regter in de Arrondissements-Regthank te Appingedam. Deze aanbevelingslijst is door genoemde Regthank, in gevolge de wet, aanden president en den procureur-generaal van het Provinciaal Gerechtshof ingezonden, en zal aan Z. Maj. den Koning worden aangeboden, om daarop zoodanig acht te slaan, als Hoogstdezelve dienstig zal oordeelen.

— Door Z. Maj. zijn benoemd: tot schepper van het Winsumer- en Schaphalster Zijlveat, voor de schepperij van Obergum, in plaats van *mr. M. Sichterman van de Brake*, tot andere functien geroepen, *N. A. Dykenga*; tot medevolmagten van den Noordpolder, *G. H. Elings* en *H. H. Addinga*, beide als zoodanig afgetreden.

De Staatscourant deelt een Koninklijk besluit mede, houdende algemeene bepalingen, betreffende de heffing van leges- en expeditie-gelden bij de plaatselijke secretarissen, waarbij, onder anderen, wordt vastgesteld, dat de bedoelde heffing geen geval zal mogen uitgestrekt worden tot zoodanige verrigtingen, welke niet als gunsten te beschouwen zijn, maar veeler als daden van admistatief regt, waarop de ingezetenen als zoodanig aanspraak hebben, terwijl de stedelijke raden zoo spoedig mogelijk de bestaande tarieven van secretarij-leges zullen herzien, en de herziene tarieven binnen den tijd van drie maanden, te rekenen van den 29 Augustus af, aan het departement van binnenlandsche zaken moeten inzenden.

Mengelwerk.

EEN NIEUW WOORD VOOR EENE OUDE ZAAK.

Voor eenige dagen hoorde ik iemand zeggen, dat het woord *schooldigheids* een nieuw woord is in onze taal, hetwelk met de zaak, als een voortbrengsel van revolutionaire tijden, in de laatste jaren uit Duitschland tot ons overgekomen was.

Totvallyk wijk mij leden in handen het Landregt van Overijssel, gedrukt te Deventer in 1724 bij Jan van Nijck, waar achter eenige nadere bepalingen voorkomen, en wel, onder anderen, eene Schoolder, den 5 April 1666 gearresteerd, en den 20 Julij 1706 gerenoveerd, waarin op bladz. 90, art. 29, dit gelezen wordt: »Vergeest zijn met het ordinair Tractement en gesontschapsgeld, daar in

Te Groningen, ter Boekdrukkerij van C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA, in de Oude Boteringestraat. (Met autorisatie.)